

ВІДГУК
про дисертаційне дослідження
Пугач Віталіни Миколаївни
«Формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони
здоров'я у системі фахової підготовки»,
подане на здобуття наукового ступеня кандидата педагогічних наук
за спеціальністю 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

Дослідження здобувачки присвячене актуальній проблемі, в якій, як у фокусі, сплетені ще й досі нерозв'язані питання професійної педагогіки. З огляду ж на визначальну роль менеджерів у ефективності й незворотності медичної реформи, важко переоцінити своєчасність окресленої теми дослідження, адже ж від особистісно-професійної здатності медичного управлінського персоналу у межах правового поля розв'язувати новопосталі завдання, в значній мірі залежить якість вітчизняної системи охорони здоров'я – основи профілактичної медицини. Отож, обрана Пугач В.М. тема дослідження є своєчасною. До того ж дисертантка слушно акцентує увагу на наявних суперечностях, котрі загострюють її актуальність.

Аналіз тексту автореферату і дисертаційної роботи засвідчує про те, що науковий апарат, визначено коректно і представлено цілковито вмотивовано. Дисертація має незаперечні наукову новизну і практичне значення, ущільнений зв'язок із стратегією ВООЗ «Здоров'я для всіх», із пріоритетністю ключових засад реформування вітчизняної системи охорони здоров'я, а її новизну, понад усе, вбачаємо в обґрунтуванні, розробленні й експериментальній перевірці тих педагогічних умов, за яких досягається позитивна динаміка саме правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я в процесі фахової підготовки.

Аналіз наукового тексту переконує в тому, що здобувачці вдалося вперше обґрунтувати теоретичні засади та спроектувати структурно-функціональну модель формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я, якій притаманна не лише поетапна стратегія

розгортання в логіці ідеї «освіта впродовж життя», а й суттєві прогностичні ознаки. Самоцінність останнього важко переоцінити за умов відсутності державного стандарту, узгодженості змісту, що визначається чинними навчальними планами підготовки, зокрема, у вищій школі здобувачів за ОС «бакалавр» та «магістр». На всіляку підтримку заслуговує ще й те, що в дисертаційному дослідженні В.М. Пугач контентом постає європейський освітній стандарт з підготовки магістра, з менеджменту охорони здоров'я (Master in Health care Management).

Не викликає жодних сумнівів і практичне значення проведеного дисертанткою дослідження, бо воно полягає у розробленні, перевірці та впровадженні в практику професійної підготовки майбутніх менеджерів у системі фахової підготовки системного методичного інструментарію – це і робочі програми базових правових навчальних дисциплін, і навчально-методичні матеріали, спрямовані на якісне опанування змісту дисциплін «Правознавство», «Медичне право» і методичні вказівки, котрі спрямовують самостійно-пізнавальну діяльність здобувачів з курсів «Екологічне право України», «Цивільне право України», «Міжнародне публічне право: основні галузі та інститути», «Спадкове право».

Вважаємо, що практико-орієнтовний зміст опублікованих здобувачкою п'яти методичних праць повноцінно може бути використаний не тільки в процесі підготовки майбутніх менеджерів охорони здоров'я, а й інших спеціальностей, за яких забезпечується у закладах вищої освіти України становлення управлінців. Дисертаційна робота В.М. Пугач становить чітку структурно-композиційну цілісність.

Так, у першому розділі – «Правова компетентність майбутніх менеджерів охорони здоров'я як складова фахової підготовки» – із знанням справи аналізуються теоретичні засади проблеми дослідження, науковий статус ключових понять – «правова освіта», «правове виховання», «правова культура», «управлінська компетентність», «правова компетентність». Зазначимо, що на всіляку підтримку заслуговує добре прописана авторська

позиція щодо структурно-компонентного складу правової компетентності майбутнього менеджера охорони здоров'я (с. 50-52; рис. 1.6-1.9 з підрозділу).

У другому розділі – «Обґрунтування умов і моделі формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я у процесі фахової підготовки» – міститься детальний аналіз методологічних орієнтирів, дидактичних принципів формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я в освітньому процесі закладів вищої освіти. На особливе схвалення заслуговують результати проведеної аналітичної роботи щодо конструктивності ідей гуманістичного, культурологічного й компетентнісного підходів як бази для визначення педагогічних умов та модального уявлення про процес формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я. Нам імпонує така обставина: дисертантка не тільки не обминає увагою проблемні питання, пов'язані із критеріальним підходом до ключового педагогічного явища, а й прописує (зокрема, на с. 98) чітку авторську позицію щодо аргументації того, чому правову компетентність особистості недоречно осмисляти через її правову готовність. Нам видається, що на всіляку підтримку заслуговує інформативність унаочнення, котре віддзеркалюють дослідницький задум у четвертому підрозділі рис. 2.7. (с. 133). Рис. 2.1 і 2.2 містять систематизацію засад, що формують управлінську компетентність здобувачів ОС «бакалавр» і ОС «магістр», а, відтак, додають чіткості у трактуванні конструкту «правова компетентність менеджера охорони здоров'я».

У третьому розділі – «Експериментальна перевірка ефективності педагогічних умов і моделі формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я» – докладно висвітлено експериментальну стратегію, її зміст, методику діагностики та формування правової компетентності у майбутніх бакалаврів і магістрів.

Заслуговує на відзначення ретельність проведеної дисертанткою суто експериментальної частини роботи. Принагідно зауважимо на фундаментальності бази педагогічного експерименту – це вісім закладів вищої освіти із різною галузевою спрямованістю (див. с. 4 тексту

автореферату, с. 144 – тексту дисертації), близько трьохсот учасників констатувального і формувального етапів педагогічного експерименту. Отримані експериментальні дані переконливо доводять позитивну динаміку рівнів сформованості у майбутніх менеджерів охорони здоров'я правової компетентності; особливо показовим у цьому плані вважаємо змістове наповнення таблиці 3.33 (с. 202 тексту дисертації).

Оцінюючи змістовність і значущість для теорії та методики професійної освіти представленої дисертаційної роботи, існує потреба звернути увагу на дискусійні положення та деякі зауваження; мусимо вказати й на поодинокі недогляди у виконаному дослідженні:

1. Вважаємо, що дисертаційна робота значно виграла б, якби дослідницьку увагу було сконцентровано саме на сукупності визначених педагогічних умов результативності досліджуваного процесу. Варто було б більш наполегливо зацентувати на тому, що обґрунтування умов передбачало ще й урахування педагогічної сутності базового явища, яким постає правова компетентність майбутнього менеджера охорони здоров'я.

2. Недостатньо виваженою, нам видається, назва таблиці 2.3, поданої у третьому підрозділі другого розділу, котра зобов'язує віддзеркалювати саме методики, авторство і валідність яких науково встановлена; вважаємо, доцільніше вказувати на діагностувальний інструментарій.

3. У дослідженні не чітко простежується такий аспект: з якою метою і в якій спосіб було залучено слухачів академії неперервної освіти.

4. Потребує пояснення такий сегмент наукового тексту, цитую: «...в процесі поєднання на дуальній основі взаємозв'язку основних компетентностей менеджерів та менеджерів системи охорони здоров'я...» (с. 9 тексту автореферату); у науковий обіг, як відомо, введено лише поняття «базові», «ключові» і «предметні компетентності».

5. Робота непозбавлена й стильових та мовних огріхів (на кшталт – «правова модель бази знань» (с. 10 тексту автореферату) – мабуть, йдеться про базову модель правових знань); у блоці «засоби» модельного уявлення про досліджуваний процес зазначено таке – «програма формування

правового виховання» (с.133 тексту дисертації); згідно наукової логіки, аналізуються спочатку філософсько-психологічні, а лише потім – педагогічно-методичні джерела (див. перший підрозділ другого розділу).

6. Доречно після розділів дисертаційної роботи зазначати ті публікації автора, в яких висвітлено відповідне змістове наповнення; некоректно, коли підрозділи, розділи завершуються рисунками без коментаря або без узагальнень (див. с. 94, с. 107, с. 317).

Разом з цим висловлені побажання, зауваження та дискусійні положення не знижують загальної позитивної оцінки проведеного дослідження, яке є концептуальним, цілісним, завершеним, містить різноплановий і ретельно опрацьований здобувачкою новий теоретичний та практичний матеріал і розв'язує важливу наукову проблему у галузі теорії та методики професійної освіти.

Дисертація Пугач В.М. «Формування правової компетентності майбутніх менеджерів охорони здоров'я у системі фахової підготовки» є завершеною науково-дослідною роботою, яка виконана на високому теоретичному рівні, є чіткою й логічно послідовною, сприяє вирішенню вагомий наукової проблеми з теорії і методики професійної освіти та відповідає встановленим вимогам «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 24.07.2013 р. № 567 зі змінами, а її авторка – Пугач Віталіна Миколаївна – заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата педагогічних наук зі спеціальності 13.00.04. – теорія та методика професійної освіти.

Офіційний опонент
доктор педагогічних наук

проф. Я.В. Кічук

Підпис доктора педагогічних наук, ректора Ізмайльського державного гуманітарного університету Ярославівна Кічука засвідчую.

Начальник відділу кадрів ІДГУ

Г.М. Омельченко

